

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «СЕЛЕГЕЙ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
CASE OF SELEGEY AND OTHERS v. UKRAINE**

*(Заява № 50900/18 та 2 інші заяви –
див. перелік у додатку)*

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

06 липня 2023 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Селегей та інші проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Карло Ранзоні (*Carlo Ranzoni*), Голова,

Ладо Чантурія (*Lado Chanturia*),

Марія Елосегі (*María Elósegui*), судді,

та Вікторія Марадудіна (*Viktoriya Maradudina*), в.о. заступника Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 15 червня 2023 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявами, поданими у різні дати, зазначені в таблиці у додатку, до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

2. Про заяви було повідомлено Уряд України (далі – Уряд).

ФАКТИ

3. Перелік заявників і відповідні деталі заяв наведені в таблиці у додатку.

4. Заявники скаржилися на незаконне тримання під вартою. Деякі заявники також висунули інші скарги за положеннями Конвенції.

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

5. Беручи до уваги схожість предмету заяв, Суд вважає за доцільне розглянути їх спільно в одному рішенні.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

6. Заявники скаржилися, головним чином, на незаконне тримання їх під вартою. Вони посилалися, прямо або по суті, на пункт 1 статті 5 Конвенції.

7. Суд повторює, що стаття 5 Конвенції разом зі статтями 2, 3 та 4 Конвенції гарантує основні серед фундаментальних прав, які захищають фізичну недоторканність особи, і тому важливість цієї статті є першочерговою. Її головною метою є запобігання свавільному або несправедливому позбавленню свободи (див. рішення у справі

«Бузаджі проти Республіки Молдова» [ВП] (*Buzadji v. the Republic of Moldova*) [GC], заява № 23755/07, пункт 84, ЄСПЛ 2016 (витяги) з подальшими посиланнями).

8. Коли постає питання про «законність» взяття під варту, у тому числі, чи було дотримано «порядок, встановлений законом», Конвенція по суті посилається на національне законодавство та встановлює зобов'язання забезпечувати дотримання його матеріальних і процесуальних норм. Однак лише дотримання національного законодавства недостатньо: окрім того, пункт 1 статті 5 Конвенції вимагає, щоб будь-яке позбавлення свободи відповідало меті захисту особи від свавілля (див. рішення у справі «С., В. та А. проти Данії» [ВП] (*S., V. and A. v. Denmark*) [GC], заяви № 35553/12, № 36678/12 та № 36711/12, пункт 74, від 22 жовтня 2018 року з подальшими посиланнями).

9. У керівних справах, зазначених у таблиці в додатку, Суд уже встановлював порушення щодо питань, аналогічних тим, що розглядаються у цій справі.

10. Розглянувши всі надані йому матеріали, Суд не вбачає жодних фактів або аргументів, здатних переконати його дійти іншого висновку щодо прийнятності та суті цих скарг. З огляду на свою практику з цього питання Суд вважає, що у цій справі тримання заявників під вартою не відповідало пункту 1 статті 5 Конвенції.

11. Отже, ці скарги, наведені в таблиці у додатку, є прийнятними та свідчать про порушення пункту 1 статті 5 Конвенції.

III. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ ЗА УСТАЛЕНОЮ ПРАКТИКОЮ

12. У заявах № 50900/18 та № 47905/21 заявники подали інші скарги, які також порушували питання за Конвенцією з огляду на відповідну усталену практику Суду (див. таблицю в додатку). Ці скарги не є явно необґрунтованими у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції та не є неприйнятними з будь-яких інших підстав. Отже, вони мають бути визнані прийнятними. Розглянувши всі наявні у нього матеріали, Суд вважає, що вони також свідчать про порушення Конвенції у контексті його висновків в рішеннях у справах «Тимошенко проти України» (*Tymoshenko v. Ukraine*), заява № 49872/11, пункти 286 і 287, від 30 квітня 2013 року; «Котій проти України» (*Kotiy v. Ukraine*), заява № 28718/09, пункт 55, від 05 березня 2015 року та «Нечай проти України» (*Nechay v. Ukraine*), заява № 15360/10, від 01 липня 2021 року.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

13. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію.»

14. З огляду на наявні в нього документи та свою практику (див., зокрема, рішення у справі «Малик проти України» (*Maluk v. Ukraine*), заява № 37198/10, від 29 січня 2015 року) Суд вважає за доцільне присудити заявникам суми, зазначені у таблиці в додатку, і відхиляє будь-які додаткові вимоги щодо справедливої сатисфакції, висунуті заявником у заяві № 50900/18.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Оголошує* заяви прийнятними;
3. *Постановляє*, що ці заяви свідчать про порушення пункту 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з незаконним триманням під вартою;
4. *Постановляє*, що було порушено Конвенцію у зв'язку з іншими скаргами, висунутими за усталеною практикою Суду (див. таблицю у додатку);
5. *Постановляє*, що:
  - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені у таблиці в додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
  - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
6. *Відхиляє* решту вимог заявника у заяві № 50900/18 щодо справедливої сатисфакції.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «СЕЛЕГЕЙ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 06 липня 2023 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Вікторія Марадудіна
(*Viktoriya Maradudina*)
В.о. заступника Секретаря

Карло Ранцоні
(*Carlo Ranzoni*)
Голова

РІШЕННЯ У СПРАВІ «СЕЛЕГЕЙ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

ДОДАТОК

Перелік заяв зі скаргами за пунктом 1 статті 5 Конвенції
(незаконне тримання під вартою)

№	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Період незаконного тримання під вартою	Конкретні скарги	Відповідне рішення на національному рівні	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування моральної шкоди (в євро) ¹	Сума, присуджена у кожній заяві в якості компенсації судових та інших витрат (в євро) ²
1.	50900/18 16.10.2018	Михайло Михайлович СЕЛЕГЕЙ 1990	Собина Павло Миколайович м. Охтирка	з 22.05.2018 до 24.05.2018	відсутність законних підстав для затримання без попередньої ухвали суду (рішення у справах «Строган проти України» (<i>Strogan v. Ukraine</i>), заява № 30198/11, пункти 88 і 89, від 06 жовтня 2016 року та «Грубник проти України» (<i>Grubnyk v. Ukraine</i>), заява № 58444/15, пункти 83 – 85, від 17 вересня 2020 року)	протокол затримання від 23.05.2018	п. 5 ст. 5 – відсутність або надання неналежного відшкодування за незаконне тримання або тримання під вартою – право на отримання компенсації за порушення Конвенції не передбачено у національному законодавстві у зв'язку з цим виникає порушення (див. рішення у справах «Тимошенко проти України» (<i>Tymoshenko v. Ukraine</i>), заява № 49872/11, пункти 286 і 287, від 30 квітня 2013 року та «Котій проти України» (<i>Kotiy v. Ukraine</i>), заява № 28718/09, пункт 55, від 05 березня 2015 року)	1 800	250
2.	47905/21 17.09.2021	Олександр Віталійович МЕЗЕНЦЕВ 1999	Тарахало Михайло Олександрович м. Київ	з 05.05.2021 до 18.05.2021	звільнення з-під варті із затримкою (рішення у справі «Руслан Яковенко проти України» (<i>Ruslan Yakovenko v. Ukraine</i>), заява № 5425/11, пункти 68 – 70, ЄСПЛ 2015)		п. 1 ст. 6 Конвенції – надмірна тривалість кримінального провадження з 18.01.2017 до 25.03.2021 в 1 інстанції; п. 5 ст. 5 – відсутність або надання неналежного відшкодування за незаконне тримання або тримання під вартою – право на отримання компенсації за порушення Конвенції не передбачено у національному законодавстві у зв'язку з цим виникає порушення (див. рішення у справах «Тимошенко проти України» (<i>Tymoshenko v. Ukraine</i>), заява № 49872/11, пункти 286 і 287, від 30 квітня 2013 року та	2 350	250

РІШЕННЯ У СПРАВІ «СЕЛЕГЕЙ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

№	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Період незаконного тримання під вартою	Конкретні скарги	Відповідне рішення на національному рівні	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування моральної шкоди (в євро) ¹	Сума, присуджена у кожній заяві в якості компенсації судових та інших витрат (в євро) ²
							«Котій проти України» (<i>Koitiy v. Ukraine</i>), заява № 28718/09, пункт 55, від 05 березня 2015 року); Ст. 13 – відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з надмірною тривалістю кримінального провадження – відсутність ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з надмірною тривалістю кримінального провадження.		
3.	53316/21 03.11.2021	Олег Анатолійович ЛЕГАН 1985	Тананакін Олександр Валерійович м. Київ	3 28.10.2021 до 05.11.2021	звільнення з-під варті із затримкою (рішення у справі «Руслан Яковенко проти України» (<i>Ruslan Yakovenko v. Ukraine</i>), заява № 5425/11, пункти 68 – 70, ЄСПЛ 2015)	Верховний Суд від 28.10.2021		1 800	250

¹ Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам.

² Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам.